

מבוא ליחידת ההוראה: משחקי ילדות של פעם לעומת משחקי ילדות של היום

יחידת הלימוד מיועדת לתלמידי כיתות ג'-ד' במסגרת שיעורי מורשת ומתמקדת בנושא: כישורי חיים על מגרש המשחקים. היחידה משלבת את סיפור חווית הילדות האישית של משתתפי תכנית "הקשר הרב דורי" ותועדו במאגר סיפורי מורשת.

כתבה: מיטל מרדכי ולדפוגל

רציונל היחידה

מי מאתנו לא אוהב לשחק? קטנים כגדולים, גדולים כקטנים. המשחק הוא חלק בלתי נפרד מחיינו. המשחק הוא שפת הילדים, זהו מרחב שלם בו הילדים מצליחים לבטא את עצמם. במהלך המשחק על הילדים להתמודד עם חוקים, תהליכי בחירה, עם יכולת גמישות ויצירתיות. תוך עיבוד של הדברים. בעקבות המודרניזציה והתפתחות הטכנולוגיה, דור הילדים של היום חשוף פחות למשחקי חברה. מטרת היחידה חשיפת הילדים למשחקי של פעם מתוך סיפורים אישיים:

- [חווית ילדות בקריית שלום](#)
- [משחקי ילדות בתל אביב](#)
- [משחקי ילדות](#)
- [מסע אל העבר](#)
- [זכרונות ילדות של סבא ישראל](#)
- [משחקי ילדות סבא-סט](#)
- [היינו ילדים וזה היה מזמן](#)

במהלך יחידת הוראה זו התלמידים יחשפו למשחקי ילדות של פעם תוך שימוש בסיפורים מ"מאגר הסיפורים הארצי". היחידה מחולקת באופן בו התלמידים חוקרים משחקים שונים ועובדים בשיתוף פעולה בעבודה קבוצתית, תוך שימוש בטכנולוגיה המוכרת להם. בתום החקר יש מפגש שהוא העשרה ומאד מומלץ, מפגש של תלמידי הכיתה עם סבים/ סבתות מפגש זה מחולק לשני חלקים. חלק ראשון משחק קהות יחד עם הסבים/ סבתות. החלק השני כולל הצגת המשחקים שחקרו התלמידים והמשחק בהם.

יחידת הוראה בנושא: משחקי ילדות של פעם לעומת משחקי ילדות של היום

פירוט התכנון	פירוט המרכיבים	
חברה ומורשת	תחום הדעת	
חברות, מנהיגות וערכות הדדית	נושא בתכנית הלימודים	
כישורי חיים על מגרש המשחקים	נושא היחידה	
מיטל מרדכי ולדפוגל- מורה לחינוך מיוחד	מפתחת היחידה	
כיתה ג'-ד'	שכבת גיל	
2 שיעורים של 45 דק' כל אחד, בשני השיעורים התלמידים לומדים, יוצרים תוצר – שהוא מצגת שיתופית של המשחקים החדשים שהכירו, ובשיעור האחרון הוא שיעור כפול, בכדי לאפשר זמן משחק- מפגש ילדים- סביב/סבתות ומשחק חברתי במשחקים שנכתבו במהלך השיעור.	משך השיעור/ היחידה	
המשחק הוא שפת הילדים, זהו מרחב שלם בו הילדים מצליחים לבטא את עצמם. במהלך המשחק על הילדים להתמודד עם חוקים, תהליכי בחירה, עם יכולת גמישות ויצירתיות. תוך עיבוד של הדברים. בעקבות המודרניזציה והתפתחות הטכנולוגיה, דור הילדים של היום חשוף פחות למשחקי חברה. מטרת היחידה חשיפת הילדים למשחקי של פעם מתוך הסיפורים.	רציונל למורה	
במסגרת לימוד הנושא חברה ומורשת ייחשף התלמיד למאגר סיפורים של משחקי ילדות של פעם, חשיפת התלמידים לכללי משחק חברתי, פיתוח משחק חברתי בין התלמידים, עבודה על שליטה ואיפוק במסגרת תכנית חברתית, הגעה לתוצר של התלמידים בקבוצות- מאגר משחקים כיתתי.	רצף:	
א. הכרת משחקים שונים שניתן לשחק אותם משני ילדים ומעלה. ב. חיבור להיסטוריה של משחקי ילדות. ג. התלמיד יכיר בכך שהמשחק הוא מפתח לתחומים שונים בחיים. ד. התלמיד יבחין בעובדה כי משחק כרוך בהתמודדות חברתית, רגשית.	מטרות תוכן	
א. הכרת המושג משחק. ב. הכרת המושג קבוצה. ג. הכרת המושג תכנון, חוקים, תקנון.	מושגים	
א. איתור מידע רלוונטי ברשת. ב. עיון במאגר הסיפורים האישיים במאגר הסיפורים הארצי של אנשים אשר חיו בארץ ישראל. ג. למידה שיתופית ד. תהליכי חקר	מיומנויות המאה ה-21	
סיפורים ממאגר הסיפורים הארצי , עבודה בכלים שיתופיים באינטרנט	מיומנויות תקשוב	
סיפורים ממאגר הסיפורים דף עבודה שיתופי ומצגת שיתופית KAHOOT	חומרי למידה כתובים ומתוקשבים	
חוויית ילדות בקריית שלום משחקי ילדות בתל אביב משחקי ילדות מסע אל העבר זכרונות ילדות של סבא ישראל משחקי ילדות סבא- סט היינו ילדים וזה היה מזמן	סיפורים ממאגר סיפורי מורשת	
בחירה מתוך מגוון סיפורים	היענות לשונות	
בניית מאגר משחקים כיתתי. הכולל שם המשחק, תקנון, כללים וחוקים.	תוצרי למידה	

מהלך השיעור - הראשון

זמן	תיאור הפעילות	מהלך ההוראה	
15 דק'	נציג את הסרטון - משחקי ילדות של פעם נשמע את השיר " ההפסקה הגדולה " - אפשר גם להקרין את המילים של השיר. לאחר הצגת הסרטון והשמעת השיר, נכין טבלה על הלוח עם התלמידים ונשאל מה קורה בהפסקה הגדולה לפי השיר למול מה קורה בהפסקה הגדולה שלהם.	פתיחה	
20 דק'	נחלק את הכיתה לשלוש קבוצות, כל קבוצה תקבל שני סיפורי מתוך מאגר הסיפורי: חווית ילדות בקריית שלום משחקי ילדות בתל אביב משחקי ילדות מסע אל העבר זכרונות ילדות של סבא ישראל משחקי ילדות סבא-סט היינו ילדים וזה היה מזמן כל קבוצה תקרא את שני הסיפורים שקיבלה, ומתוך הסיפורים כל קבוצה תוציא את המשחקים של פעם וימלאו את המסמך השיתופי של הכיתה לכל המשחקים שמצאו . למורה (אפשר גם לתלמידים) חוברת המשחקים הגדולה	גוף השיעור	
10 דק'	נפתח את המסמך השיתופי של הכיתה ונראה אילו משחקים התלמידים מצאו. נסביר לתלמידים כי אנו ממשיכים לעבוד על המשחקים אותם מצאו בשיעור הבא. עוד נסביר לתלמידים כי זה היה שיעור הפתיחה לנושא, המטרה הסופית הינה הכנת חוברת משחקים חדשה, מאין החזרה עטרה ליושנה.	סיום	
	העברת המידע למסמך שיתופי	יישום	
	התלמידים עובדים בקבוצות קטנות לקריאת הסיפורים ומציאת משחקים שונים.	עבודה פרטנית/קבוצתית	
	סרטונים ושירים שיש בשיעור הכרת סיפורים שונים ממאגר הסיפורי מורשת באתר הקשר הרב דורי	העשרה	
	לשיעור זה התלמידים נדרשים לעבוד במחשבים, מחשב אחד לפחות לכל קבוצה.	מעבדת מחשבים	
	כל קבוצת תלמידים להיפגש ולנסות לחקור על המשחקים אותם מצאו בסיפורים	שיעורי בית	

מהלך שיעור - השני

זמן	תיאור הפעילות	מהלך ההוראה	
5 דק'	פתיחת הקובץ השיתופי של הכיתה וחזרה על המשחקים שמצאו	פתיחה	
30 דק'	לפני שנתחיל לעבוד על המשחקים שמצאו נעבוד עם הילדים על טקסט מחוברת: "הבנתי את הקטע" לכיתה ג', ניתן להקרין על המחשב ולעבוד ביחד או לחילופין לעבוד בחוברות עצמן, עמודים 127-129. כל קבוצה ממשיכה לעבוד על המשחקים שלה. התלמידים יעבדו במצגת שיתופית בה ייבנו ת.ז עבוד המשחקים שמצאו. את העבודה ניתן להתחיל בכיתה. אם נראה שהילדים לא מסיימים אפשר לתת את זה לשיעורי בית.	גוף השיעור	
10 דק'	נקרין את המצגת על הלוח, נעבור על החוקים שכתבו, נגיד לילדים שמטרת היחידה הזו היא פגישה עם סבים וסבתות לשחק את המשחקים עליהם עבדנו במהלך שני השיעורים.	סיכום	
	עבודה על משחקי ילדות של פעם, העברת המשחקים למצגת שיתופית.	יישום	
	המשך עבודה בקבוצות מהשיעור הקודם. עבודה פרטנית בחוברת "הבנתי את הקטע"	עבודה פרטנית / קבוצתית	
	עבודה במצגת שיתופית	העשרה	
	התלמידים צריכים לעבוד במחשבים על מנת לבנות את המצגת השיתופית.	מעבדת מחשבים	
	במידה ולא סיימו נותנים את המשימה לשיעורי בית.	שיעורי בית	

מהלך שיעור – השלישי: שיעור השערה

זמן	תיאור הפעילות	מהלך ההוראה	
5 דק'	חשיפת הפרויקט עליו עבדו התלמידים במשך היחידה. הסבר מה הולכים לעשות בשיעור זה. שיעור זה הינו שיעור שיא בפרויקט עליו עבדו התלמידים במשך היחידה, התלמידים למדו על משחקי ילדות של פעם דרך סיפורים במאגר מורשת, וכך הרחיבו את קשת המשחקים המוכרים להם, כל הכיתה התחלקה לקבוצות וכך חקרו לעומק משחק אחד מתוך רשימת משחקים שנחשפו. השיעור נתחלק לקבוצות מעורבות ונשחק במשחקים השונים שהילדים הכינו.	פתיחה	
75 דק'	השיעור מתחלק לשני חלקים: חלק ראשון - משחק קהות . החלק השני – חלקו את הכיתה לפי קבוצות העבודה שהתלמידים עבדו בהן ושחקו בהנאה עם הסבים והסבתות.	גוף השיעור	

10 דק'	<p>נסכם עם הסבים והסבתות את השיעור, מה הם אהבו? מה פחות אהבו? האם זה קרוב למשחקים שהם שיחקו בילדותם וכי. נשאל את התלמידים האם למדו משהו חדש בכל התהליך הזה. כמה משחקים חדשים הם הכירו והאם הם יתחילו לשחק בהם במהלך ההפסקות.</p>	סיכום	
	<ul style="list-style-type: none"> • עבודה במשחק קהות כעבודה יישומית על המשחקים החדשים שהתלמידים למדו. • משחק משותף עם הסבים/ סבתות במשחקים של פעם. 	יישום	
	<ul style="list-style-type: none"> • עבודה בזוגות- תלמיד וסב/סבתא • עבודה בקבוצות- משחק קבוצתי 	עבודה פרטנית / קבוצתית	
	עבודה במצגת שיתופית משחק קהות	העשרה	
	צורך במחשבים, טאבלטים או סמארטפונים למשחק קהות	מעבדת מחשבים	